

מסורת הש"ס

(א) ושלל ה' ויפיק... (ב) ושלל ה' ויפיק... (ג) ושלל ה' ויפיק... (ד) ושלל ה' ויפיק... (ה) ושלל ה' ויפיק... (ו) ושלל ה' ויפיק... (ז) ושלל ה' ויפיק... (ח) ושלל ה' ויפיק... (ט) ושלל ה' ויפיק... (י) ושלל ה' ויפיק...

הנהרות הב"ח

(ה) גמ' ופיק ורבה דלחמי... תרתינו מני חלמי ורבי... ק"א אפי' ורבה דתנו;

מוסף רש"י

יש מאמר אחד מאמר... כשני יבמין ויבמה... אחת. ומדבריה מעיקרה... לענין זיקה כי הדיני נשתי... ומאמר דקמא לאו קנין... גמור הוא דביבא הוא... דמכא דתמנא ורובן הוא... דלמיר ליהני משום גזירה... דמפריש ליהני עליו לא... דלא נהי מנהל מקמא דלמ'... דמז דתני מאמר כה... דלמנו דא"ר ואין מאמר... אחר מאמר בשתי... יבמה ויבם אחר. טל... כמו קמני סהיה לו לענין... מאמר נמן בלחמינו ומה... אחת השנייה ושם ודא... רש"י דענין וכו'. חלץ... לבעלת מאמר. עשה... מאמר נחמה מני אפי'... הנה ואפי' חלץ לה. לא... נפטרה צרחה. מחלצה זו... אינה פוטרת למהר... שדיני גריבה גט למאמר... דתני רש"י ג' עשה... מאמר חלץ גריבה הימני... לו ואפי' גריבה גט... אחר חלץ לה הנה השנייה... אבל גריבה גריבה חלצה... (ענין ג' עשה חלצה... פסולה. לומר גריבה... צריכה לחור על כל... האחין. ולא מסיפקה... זיקה ומדבריה חלצה... הדעה משום דלמנא זיקה... ודמלא אפריייהו יערי... ג' עשה חלץ רבן גמליאל.

תוס' חד מקבאי

לזיקה ורובן סברי אין... זיקה מעיקרה כו' וק"ל... יש זיקה: רב שרביא אמר... בחליצה פסולה קא... מופלגי רבי סבר בחליצה... פסולה פוטרת ורובן סברי... חליצה פסולה אינה... פוטרת ורבי רבי סבר... דמפרישן ושריא לעלא... ורתי' לה מאי ביתא ואין... (כולו) [באין] יבמות כולו... ולפיכך אינה צריכה הימני... גט ורבי סברי אינה... פוטרת ולא אפריייהו כהאי... ביתא ויש כן יבמות... ודבר אלפס פי' בחליצה... פסולה צריכה לחור על כל... האחין קמפילגי ושלל... לרובן צריכה לחור על כל... האחין וכל זה שייך... למסקל הלכתא כרב דאמר... חליצה פסולה צריכה... לחור אחר כל האחין דא"ר... רבן קריי' כותיה אפי'... שפסק רבא אלפס דכל רבלי... עמיא דקדיל ריש זיקה... (רבין) פוטרת אחר ורובן לא... מסבין עלייהו רבא... מיינוהו דמפליג בטון דאי... טעמי דאחרי' ליעיל... מוסקתיה כרבי דלא מסבין... ארובין דקדיל ריש זיקה... כדמפרישן רבא [אשן] אר... ביש חלצה: קא... מופלגי רבי סבר אין תנאי...

רבן גמליאל פרק חמישי יבמות

יש זיקה. האי דתפיס מאמר בעלמא כבי האי לישנא משום דיש זיקה והשתא אחאי חליצה פסקתה וליכא למימר הכי: אין זיקה. לזיקה ופאי הכי מעיקרה הוי מאמר: רב שרביא אמר. אי דלמיר לה בויקת יבמין כ"ע לא פליגי דלא מהני דיש זיקה ואחאי חליצה ואפקעתה: והכא בחליצה פסולה. כגון שחלץ אחר הגט קמפילגי רבנן סברי לא אפקעתה שפיר ויש אחריה גלוס הלך קני מאמר: יש סנאי בחליצה. שחלץ לה על מנת שתמנן לו מהמסיו. רבי סבר אין תנאי מועיל בחליצה ואפילו לא נמנה לו אין תנאי מועיל והוי חליצה הלך לא תפיס מאמר שגשה בלשון זיקה יבמין אבמה דהא אפקעתה לזיקתה ולרבני יש תנאי וכל כמה דלא קיימא לא פסק זיקה וקא אמר לה התקדשי ל"ע כ"ע כ"ע זה בויקת יבמין קני: ה"ג רבינא אמר דכ"ע יש סנאי בחליצה. א"ע"ג דק"ל [ולקמן דף קי]. חליצה מוטעת כשירה הני תנאי לא סבירא לה: והכא סנאי כפול קמפילגי. וכגון דלא כפילה לתנאי. לרבי בעינן תנאי כפול תמנאי בני גד חליצה מוטעת כשירה הני תנאי לא סבירא לה: והכא סנאי כפול קמפילגי. וכגון דלא כפילה לתנאי. ונתני נמי אין אחר ביאה כלום (ה) אביי ורבא דאמרי תרווייהו תני: אין אחר ביאה כלום ותנא דידן התרת יבמה לשוק עדיפא ליה: אחר יבמה אחת אחר שתי יבמות: מתני' דאך כבן עזאי דתנאי א"ב עזאי אומר יש מאמר אחר מאמר בשני יבמין ויבמה אחת ואין מאמר אחר מאמר בשתי יבמות ויבם אחד: כיצד מאמר לזו וכו': לימא מסייע ליה לשמואל דאמר שמואל חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרתה ותויבתא דרב יוסף מי קתני חולץ חלץ קתני דיעבד: גט לזו וגט לזו כו': לימא מסייע ליה לרבה בר רב הונא דאמר רבא בר רב הונא חליצה פסולה צריכה לחור על כל האחין מאי צריכות צריכות דלעלמא: גט לזו וחלץ לזו: לימא מסייע ליה לשמואל ותהוי תויבתא דרב יוסף מי קתני חולץ חלץ קתני דיעבד: חלץ וחלץ או חלץ וכו': וליתני נמי אין אחר ביאה כלום (ה) אביי ורבא דאמרי תרווייהו תני אין אחר ביאה כלום ב"ן יבם אחד לשתי יבמות כו': בשלמא איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין בחייבי לאויי אלא לר"ל דאמר כולה ביתא אפי' קדושין תופסין דאין קדושין תופסין באשת איש בעל ועשה מאמר איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין באשת איש אלא אידי דתנא התרת יבם אחד ויבמה אחת תנא נמי שתי יבמות ויבם אחד ויאיידי דתנא שתי יבמות ויבם אחד תנא נמי שתי יבמות ויבמה אחת: חלץ למדל נקט חליצה אבעלת מאמר מעלייתא לפוקי זיקה דחברתה: ופויבסא דרב יוסף. דלמיר כהולץ [ועל דף מד]. לא ישפוך אדם מי צורו וחסרם זריבים להם דהא הכא דחלץ לחברתה וקמיימא ומהא חברתה כשירה: זריבות. משמע חליצה לכל אחת דכיון דחליצה שמהן רעויה אין אחת מהן פוטרת חברתה וקמני ספא וכן שני יבמין ליבמה אחת דלם נתן זה גט וזה גט זריכה חליצה משניהן: לימא מסייע ליה לרבה בר רב הונא דאמר שמואל חלץ לבעלת מאמר כו' דהא משום הכי נקט על דהתם לא שייך למיתני אין אחר חליצה על החלוצה ועל צרתה בלאו דלמיר לחלץ על צרתה עבד: לאשמועינן. מתני' חלץ לזו ועשה מאמר כו' אינו כלום דלע"ג דלאו גבייה לא תפסי קדושין ומהם לן ככולן כ"ע עקיבא וכן שני יבמין ויבמה אחת: אלא לר"ש בן לקיש דאמר. כפ"ק ודף י: כולה ביתא כרתת קאי לנד מוחלץ בחליצה אבל מוחלץ לגבי צרה וכל האחין בין בחליצה בין בנדרה כרתת מאי איצטריך למיתני גבי ב' יבמות ויבם אחת וכו' יבמין ויבמה אחת דאין מאמר השני תופס אחר חליצה: ולעטמין ספא. כז' יבמין ויבמה אחת דקתני בעל הראשון עשה חלץ מאמר אין אחר חליצה כולו מי איצטריך לאשמועינן אפילו לר"ל דאין מאמר אחר חליצה דהא לימא גבייה אלא בלאו דלא יבנה ודכרס כהו ואיצטריך למיסתמיה כרבי עקיבא תנא נמי כו': חלץ

רבנא אמר דב"ע יש תנאי בחליצה. תימא לר"י דהני אמוראי אמו דלא כהלכתא דק"ל כפרק מצות חליצה [ולקמן דף קי]. ובהמדיר [ומכונת דף עד]. ושם דחליצה מוטעת כשירה דאין תנאי בחליצה משום דגמרינן דאפי"ר לקיימו ע"י שליח דאי סבירא להו דאין תנאי לא הוה להו לאווקמי פלוגתא דרבי ורבנן כהני ועוד דלמיפולגי ביש תנאי בחליצה לענין מאמר שחברתה ליפולגי לענין התרה לשוק ואר"י לענין התרה לשוק לכ"ע הויא חליצה כדק"ל דאין תנאי בחליצה אלא לענין דהויא חליצה פסולה דלא מפקע לה זיקה לגמרי שלא יועיל אדמיה מאמר בלשון זיקה יבמין קמיר דמי תנאי וצוב מלא ר"י בשם ר"מ א': לימא מסייע ליה אשמואל ותיבתא א"ב רב יוסף. אמאמר לזו וחלץ לזו קאי וחסת מאמר אמאי הוי תויבתא לרב יוסף דהא דאין חלץ לבעלת מאמר משום דלמירא דחלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרה וי"ל דה"ק לימא מסייע ליה לשמואל או מיהו תויבתא דרב יוסף דאי לא תסייע לשמואל ומיפטרה צרה בחליצה בעלת מאמר א"כ האי דנקט מאמר לזו וחלץ לזו לאשמועינן לחולץ לאזוי שירצה לאפוקי מדרכ יוסף דקאמר לא ישפוך מי צורו וחסרם זריבים לו: איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין בחייבי לאויי. א"ע"ג דכבר אשמועינן לעיל קמני לה נמי הכא אגב שאר גזווי כיון דלאו מיתלמא דפשיטא היא: איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין באשת איש. פירוש דקמני ספא וכן בשני יבמין ויבמה אחת ומימא דלמא הא דנקט בעל ועשה מאמר משום שני יבמות ויבם אחד נקטיה: ס'לקא דערך דאביא א"גויר מאמר דבתי חליצה כו'. תימא מה לרין לעטס זה דלעיל הוה ניחא לר' יוחנן דאיצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין בחייבי לאויי א"ע"ג דכבר אשמועינן ליה לאויי והכי נמי מינא ליה הכא מהאי טעמא גופיה:

לבעלת מאמר לא נפטרה צרה (ה) ובי חלץ לאחור לא הוי תויבתא דרב יוסף כולמו ליה ליה לשמואל דאם חלץ לבעלת מאמר נפטרה צרתה והיל למחלץ לבעלת מאמר שאריהו פסולין לה בלא חליצה ולא לציחה שאריהו כשיורים לה בלא חליצה והשתא נוספה לחריהו בחליצה זו (ז)

עין משפט
נר מצוה
ג.ג.
ב"א מ"י פ"ד מהלכות
זיבם הלכה די טושי"ע
ענין זב טושי"ע א"ר
סימן קמט פט"ו ג'
ב"ב ב' מ"י פ"ו מהל'
לשבות הלכה די סמג
ענין מה טושי"ע שם סימן
לא טע"ג ג'
ב"ד ג' מ"י פ"ה מהלכות
זיבם הלכה די טושי"ע
שם סימן קע טפ"ק י'
ב"ה ד' מ"י שם הלכה י'
טושי"ע שם סימן
ב"ו ה' מ"י פ"ד מהל'
לשבות הלכה די סמג
ענין מה טושי"ע שם סימן
מד טע"ו י':

הוספות ישנים

(א) ועוד דקאמר לעיל דכ"ע חליצה פסולה אינה פוטרת ויבמה אחת אחר חליצה פסולה גלוס וכן הא דקאמר רב חלץ לבעלת מאמר משום דלמירא דחלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרה וי"ל דה"ק לימא מסייע ליה לשמואל או מיהו תויבתא דרב יוסף דאי לא תסייע לשמואל ומיפטרה צרה בחליצה בעלת מאמר א"כ האי דנקט מאמר לזו וחלץ לזו לאשמועינן לחולץ לאזוי שירצה לאפוקי מדרכ יוסף דקאמר לא ישפוך מי צורו וחסרם זריבים לו: איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין בחייבי לאויי. א"ע"ג דכבר אשמועינן לעיל קמני לה נמי הכא אגב שאר גזווי כיון דלאו מיתלמא דפשיטא היא: איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין באשת איש. פירוש דקמני ספא וכן בשני יבמין ויבמה אחת ומימא דלמא הא דנקט בעל ועשה מאמר משום שני יבמות ויבם אחד נקטיה: ס'לקא דערך דאביא א"גויר מאמר דבתי חליצה כו'. תימא מה לרין לעטס זה דלעיל הוה ניחא לר' יוחנן דאיצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין בחייבי לאויי א"ע"ג דכבר אשמועינן ליה לאויי והכי נמי מינא ליה הכא מהאי טעמא גופיה:

(ז) כ"ה בלחמ בתוספתא ד"ז חלץ לזו וכו' אין אחר בעלת מאמר ק"י דיש ט"ס בדכ"ה קמיימא ליה עלת ג' ודאשח לרין לרבי אין אחר בעלת מאמר ט"ס.

תוס' חד מקבאי

תנאי בחליצה דמיא חליצה מוטעת כשירה ואיזיקאנו בפרק המדיר דאין תנאי בחליצה. ומכ"כ כל תנאי מהיבא גמרינן ליה תמנאי בני גד ובני ראובן תנאי אפסוד לקיימו ע"י שליח ביה הוי תנאי תנאי דלא אפסוד לקיימו ע"י שליח לא הוי תנאי תנאי. ומיהו מעיקרא קס"ד ס"פ המדיר דהיינו טעמא דחליצה מוטעת כשירה דכיון דיעבד משעה אחילי אחליצה לתנאי ולתאי טעמא אי אצרי תנאי בשעת חליצה הוי תנאי תנאי ואפי' הלכתא כשעמא בתראה כהאי מסקנא ואפי' אצרי תנאי בשעת חליצה לא הוי תנאי תנאי דלא אפסוד לקיימו ע"י שליח: אפסוד לקיימו ע"י שליח: הא דתנן מאמר לזו וחלץ לזו צריכה גט ואמר עלה כמי ליבא (תהוי תויבתא) [במ"י ליה] תויבתא מאמר דאמר חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרתה ותויבתא דרב יוסף דאמר לא ישפוך אדם מי צורו וחסרם זריבים לו מי קתני חלץ חלץ קאמר דיעבד וכוין דקדיל כשמואל למחלצה ליה נמי איה ליה למכר אם עשה משעה לזו חלץ לאחור ונפטרה בעלת מאמר אבל אכל חלץ לבעלת מאמר דאם חלץ לבעלת מאמר נפטרה צרתה והיל למחלץ לבעלת מאמר שאריהו פסולין לה בלא חליצה ולא לציחה שאריהו כשיורים לה בלא חליצה והשתא נוספה לחריהו בחליצה זו (ז)

לזו נחלה דל"ל וכן חלץ לחקתה דרב אפי' וכו'. כו' אפי' איהו ג"ל וכן חלץ לחקתה דרב אפי' וכו'. (ז) הכרז' ג"ע דמני' דרב יוסף פליג דלמירא דרב יוסף לא חלץ וכו' דק לחתומין דלעיל דף מד.